

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА М.С. СКРИПНІКОВА

...Коли озирюсь на пройдений шлях, згадую пережите, розумію, що я дуже щаслива людина. Незважаючи на труднощі, я зміг здобути освіту, виховати синів, а ще й підготувати стільки своїх послідовників, за яких мені не соромно ні перед людьми, ні перед собою. Все життя я служу Медицині, і тим щасливий. Дякую Долі за ті випробування, які вона мені посилала, бо я від того тільки загартовувався і ставав сильнішим, дякую своїй дружині – Таїсії Петрівні за терпіння, любов і підтримку; своїм друзям, які у важкі хвилини підставляли своє плече. Тому все, що я зміг у цьому житті – це надбати те, чому немає ціни: реалізувати свої здібності і бути від того щасливим...

М.Скрипніков

Українська наукова спільнота зазнала великої втрати, 1 квітня 2010 року на 74 році життя помер видатний вчений-морфолог, громадський діяч, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Української академії наук, міжнародної академії інтегративної антропології, міжнародної академії комп'ютерних програм та систем, міжнародної академії наук екології, безпеки людини і природи, Нью-Йоркської академії наук, академії медико-технічних наук України, Почесний громадянин м.Полтави і м. Кобеляки **Микола Сергійович Скрипніков**.

Микола Сергійович народився 19 травня 1936 року у сім'ї робітників у м.Макиївка Донецької області.

Трудову діяльність він розпочав у 1954 році слюсарем заводу ім. Кірова м.Макиївка, з 1955 по 1958 рік - служив у лавах Радянської армії.

Після служби в армії вирішив обрати одну з найблагородніших професій - професію лікаря-стоматолога. Ставши студентом Харківського державного медичного стоматологічного інституту (1958), який закінчив з відзнакою у 1963 році, він був зарахований до аспірантури при кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії по спеціальності «нормальна анатомія».

Наука по-справжньому захоплює його і все подальше життя пов'язане з нею.

Навчаючись в інституті, Микола Сергійович був Калінінським стипендіатом, секретарем комітету ЛКСМУ, обирався членом Київського РК ЛКСМУ, Харківського обкому ЛКСМУ України і проявив себе, як ініціативний ватажок.

Послідовно обіймав посади: лікар-стоматолог обласної стоматологічної лікарні м.Харкова (1965-1966 рр.), асистента кафедри терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного стоматологічного інституту (1966-1968 рр.), асистента кафедри хірургічної стоматології (1968-1971 рр.), асистента курсу оперативної хірургії та топографічної анатомії (1971-1972 рр.), доцента курсу оперативної хірургії та топографічної анатомії (1972-1978 рр.), завідувача кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії (1978 р.). В цей період з 1966 по 1973 рр працював секретарем парткому інституту. З того часу фактично проходило формування полтавської школи морфологів, яка плідно працювала, а організатором її був Скрипніков М.С.

Основним напрямком наукової діяльності Миколи Сергійовича і співробітників керованого ним колективу було те, що вони працювали над вирішенням найбільш актуальних питань з хірургічної анатомії голови та шиї людини в нормі та при деяких екстремальних умовах.

Як досвідчений організатор, Скрипніков М.С. приділяв багато уваги оснащенню навчального процесу. На очолюваній ним кафедрі був створений унікальний музей, а також відео- та кінотека, що налічує більше 40 навчальних фільмів з топографічної анатомії та оперативної хірургії.

Творчий міжкафедральний колектив плідно працював у напрямку вивчення на електронно-мікроскопічному рівні мікроциркуляторного русла різних органів людини, а зараз упроваджує в практику новий метод пластичної хірургії обличчя та шиї, що має велике наукове та практичне значення.

М.С.Скрипніков вніс вагомий внесок у розробку ряду актуальних фундаментальних і прикладних проблем медицини. Основні напрямки наукової діяльності полягають в розробці нових хірургічних, реконструктивних та фізико-біологічних методів корекції порушень діяльності організму людини та тварин при екстремальних ситуаціях; створенні нових медичних приладів, технологій та засобів профілактики і лікування, що працюють на цій основі (Проніна О.М. (2001), Черно В.С. (1999), Соколов В.М. (2001), Аветіков Д.С. (2001), та інші.

Скрипніков М.С. організував та провів комплексні, масштабні дослідження стану здоров'я населення Полтавщини. На підставі цих досліджень розроблені пропозиції щодо вдосконалення системи охорони здоров'я.

Професором М.С.Скрипніковим створена наукова школа, яка і сьогодні успішно розробляє актуальні проблеми не тільки теоретичної медицини, але й безпосередньо вирішує важливі питання клініки.

Скрипніков Микола Сергійович був висококваліфікованим педагогом, талановитим організатором наукової, навчально-медичної і виховної роботи. Він – автор підручників, монографій, навчальних посібників, методичних рекомендацій, друкованих статей, авторських свідоцтв та патентів на винаходи, рац.пропозицій. Ряд його праць відзначені золотими і бронзовими медалями, дипломами ВДНГ та інших виставок. Як видатний вчений М.С.Скрипніков удостоєний високої нагороди «За досягнення ХХ століття» в галузі ме-

дицини з врученням іменного диплому та срібної медалі. Його роботи добре відомі вченим усього світу.

Він виховав велику плеяду вчених. Під його керівництвом виконано та захищено 20 докторських та 45 кандидатських дисертацій. Серед учнів Миколи Сергійовича завідувачі кафедр, керівники відділень, відомі вчені.

У біографії вченого помітні три дати не тільки в його долі, але й у науці. В 1966 році він захистив кандидатську дисертацію за темою: «Різниця у зовнішній будові кліток лабіринту решітчастої кістки», Харків, 1967.

В 1987 році – докторську дисертацію за темою: «Топографічна анатомія і морфофункціональна характеристика лабіринтів решітчастої кістки людини (макро-мікроскопічне, гістологічне, електронно-мікроскопічне і морфометричне дослідження)», Київ.

В 1988 році йому присвоєно вчене звання професора.

Визнаний авторитет вченого-морфолога примножився адміністративною діяльністю. Він обіймав посаду декана стоматологічного факультету (1973 - 1977 рр.), з 1987 по 2003 рік - ректора Полтавського державного медичного стоматологічного інституту, а надалі - академії.

На цьому надто відповідальному посту розкривається непересічний талант вченого-організатора.

М.С.Скрипніков брав активну участь у розробці і реалізації основних напрямків розвитку навчального закладу, об'єднував зусилля колективу на вирішення задач подальшого удосконалення та покращення навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи.

Талант педагога і лектора, яким безперечно володів професор Скрипніков М.С, дозволив зробити вивчення оперативної хірургії та топографічної анатомії цікавим і захоплюючим. У викладанні цієї дисципліни він втілював вимоги практичної медицини, зробив яскравим і наочним вивчення предмету. Під його керівництвом створені унікальні анатомічні препарати, які стали окрасою фундаментального музею кафедри.

Скрипніков М.С. був еталоном всебічної ерудиції сучасного вченого, освіченості, духовного багатства. Він приймав участь у роботі Всесвітніх і Європейських з'їздів та численних конференцій морфологів. Слід особливо відмітити, що професор Скрипніков М.С. володів надзвичайною рисою згуртовувати навколо себе людей, створювати обстановку доброзичливості та взаєморозуміння, яка вже багато років панує на кафедрі і в академії.

Завдяки надзвичайним здібностям, винятковій працелюбності та творчій ініціативі він вніс значний внесок у медичну науку і удосконалення вищої медичної освіти в Україні. Наукові заслуги і талант Миколи Сергійовича Скрипнікова були високо оцінені державою, йому у 1989 році присвоєно Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

При академії ним створена і працює спеціалізована Вчена рада по захисту дисертацій, головою якої він був багато років.

Микола Сергійович був членом Президії Вченої медичної ради МОЗ України, Головою Проблемної комісії МОЗ України та Президії АМН України з проблеми «Морфологія людини», експертом ВАК України, віце-президентом і членом Координаційної Ради Асоціації стоматологів України, членом Президії морфологів України, головою обласного правління дитячого фонду України, академіком 6 Міжнародних академій, головним редактором журналу «Вісник проблем біології та медицини», членом редколегій журналів «Вісник морфології», «Вісник стоматології», «ДентАрт», «Новини стоматології», «Проблеми екології та медицини».

Його трудові досягнення відзначені орденом «За заслуги» II і III ступенів, трьома медалями, Грамотою Президії Верховної Ради України, міжнародними орденами «Миколи Чудотворця» та «Святого Володимира», «Святої Софії».

Сьогодні Українська медична стоматологічна академія – це вищий навчальний заклад освіти IV рівня акредитації МОЗ України в чому велика заслуга М.С.Скрипнікова.

За роки його керівництва було висунуте як першочергове і головне завдання – підготовка та виховання нових професорсько-викладацьких кадрів вищої кваліфікації. Чітко були визначені пріоритетні напрямки в діяльності кафедр, наукових та інших підрозділах. Особливий наголос Микола Сергійович зробив на тому, щоб кожна кафедра, кожна клініка створили свою наукову школу.

Було ліквідовано безліч дрібних наукових тем і організовано співпрацю кафедр з провідними науково-дослідними інститутами та лабораторіями.

Всі ці досягнення були б неможливі без вирішення питання поліпшення та розви-

тку матеріально-технічної бази академії. Так був зведений морфологічний, навчально-лабораторний корпуси з необхідними лабораторіями і господарськими блоками. Назріла проблема у спорудженні комплексу сімейних студентських гуртожитків – двох житлових 9-поверхових будинків.

Значний досвід та мудрість М.С. Скрипнікова як керівника, ректора академії дозволили не тільки зберегти чисельність професорсько-викладацького складу, але й відкрити нові кафедри, факультети, відділи.

З 1987 і по 2003 рр. були засновані нові кафедри, відкрито: факультет післядипломної освіти, медсестринський, педіатричний, зуботехнічне відділення. Практично на всіх кафедрах було оновлено технічне обладнання, проведена комп'ютеризація та втілені в навчальний процес сучасні методи і форми підготовки спеціалістів.

Професор Скрипніков М.С. протягом багатьох років представляв академію на всіх рівнях влади, очолюючи депутатську комісію, Координаційну раду.

За ці роки академія нагороджена Срібним Дипломом Лауреата VII Міжнародного відкритого рейтингу популярності та якості товарів і послуг «Золота Фортуна» у номінації «Якість Третього Тисячоліття» (2001р.), за підсумками рейтингу вищих закладів освіти України 2001 року академія увійшла до складу 6-ти кращих медичних та фармацевтичних вищих закладів освіти України. Академія та співробітники занесені до альманаху «Золота книга Української еліти». За підсумками Державного рейтингу вищих медичних закладів III - IV рівнів акредитації академія у 2002 році зайняла 6-те місце у номінації «Кадрова політика». За 17 років зусиллями талановитої людини, відомого організатора, науковця, професора М.С. Скрипнікова та його колег інститут перетворився на академію, яка займає достойне місце серед провідних медичних закладів України.

За останні роки Микола Сергійович багато уваги приділяв навчально-методичній та науковій роботі, надаючи своїми порадами неоціненну допомогу як молодим, так і досвідченим науково-педагогічним працівникам не тільки на кафедрі, але і в академії.

До самого кінця особистими переконаннями Миколи Сергійовича Скрипнікова залишились вірність клятві Гіпократата, творчий неспокій, постійна турбота про поліпшення рівня підготовки лікарів-спеціалістів, про потреби практичної охорони здоров'я.

Його натхненний батьківський подих завжди відчуватиметься у збудованих ним корпусах та аудиторіях, наполегливій науковій праці його учнів та серцях кожного, хто мав за честь знати цю велику людину.

Ректорат, співробітники та студенти, колектив кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» висловлюють глибоку скорботу з приводу смерті Миколи Сергійовича Скрипнікова – талановитого керівника, великого вченого, громадського діяча, харизматичної людини зі щирим серцем і відкритою душею, ім'я якого назавжди лишиться в наших серцях.